

EIGARSKAPSPOLITIKK I VOSS HERAD

1.Mål

Voss herad og Vossevangen skal vera ei drivkraft for vekst i regionen – både for nabokommunane, og overfor eigne lokalsenter og nærsenter. Visjonen som vert lagt til grunn for Voss herad er å vera eit sterkt regionsenter med levande bygder. Selskapa våre skal vera eit viktig verkemiddel i arbeidet med mål og delmål satt i kommuneplanen.

Voss herad er ved inngang til 2020 eigar eller deleigar i 27 ulike selskap stiftingar og lag. Samla verdiar i desse utgjer pr. 1. januar 2020 i overkant av 180 millionar kroner. I tillegg har heradet to kommunale føretak (KF). Forventningane i eigarskapspolitikken gjeld alle selskap kommunen har eigarinteresser i.

Eigarskapspolitikken skal medverka til god politisk styring og kontroll i tillegg til å leggja rammene for korleis kommunen skal utøva sitt eigarskap. Eigarskapspolitikken skal slik styrka eit godt eigarskap, no og i framtida.

Eigarskapspolitikken skal gje samla oversyn over kva system, retningslinjer og rutinar kommunen skal ha for eigarskapet sitt. Eigarskapspolitikken skal vera tufta på KS sine 21 anbefalingar om eigarstyring, selskapsleiing og kontroll samt dei erfaringane me gjennom åra har skaffa oss knytt til eigarskap og eigarskapsstyring.

2. Eigarskapspolitikken gjeld for

Folkevalde i Voss herad. Politisk kontroll er lagt til formannskapet, administrativ kontroll er lagt til rådmannen. Formannskapet er kommunen sitt formelle eigarorgan.

3. Ansvar knytt til eigarskapsforvaltninga

Eigarskapspolitikk, eigarskapsmelding og eigarstrategiar skal fylgjast opp for å sikra ei god utvikling av selskapa. Heradsstyret, formannskapet, rådmannen og kontrollutvalet har viktige og ulike roller i dette arbeidet:

Heradsstyret

- Vedtek kommunen sin eigarskapspolitikk, eigarskapsmelding og eigarstrategiar.
- Vedtek oppretting og avvikling av eit kommunalt selskap, vel representantar til eigarorgana.
- Vedtek oppretting og avvikling av eit kommunalt føretak, vel styre og fastset vedteker.
- Utgjer generalforsamlinga i KF. Kan ta inn i vedtektene at visse vedtak må godkjennast av heradsstyret. Handsamar økonomiplan, årsbudsjett og årsmelding/ rekneskap for KF.
- Kan instruera styremedlemmer i representantskap. Styremedlemmer i aksjeselskap kan berre styrast innafor rammene til eigarskapsmeldinga og/ eller i konkrete vedtak knytt til særlege saker.

Formannskapet (kommunen sitt eigarorgan)

- Utgjer kommunen sitt eigarorgan. Ordførar har fullmakt til å møta som kommunen sin representant i selskap og samanslutningar der kommunen er medeigar eller har andre interesser, og der heradsstyret ikkje har valt eigne representantar. Er ordføraren forhindra til å møta går tilsvarande fullmakt over til varaordføraren, og i neste omgang til rådmannen.
- Får årsmeldingar som referatsaker til formannskapet sine møter.
- Innstiller til heradsstyret i saker som handlar om kommunen sin eigarskap.
- Gjennomfører eigarmøte med selskap og føretak.

Rådmannen

- Set i verk heradsstyret sin vedtekne eigarskapspolitikk.
- Lagar framlegg til eigarstrategiar til politisk handsaming.
- Etablerer rutinar for løpande eigaroppfølging; styringsdialog med styre, rutinar for styreval, førebuing til møte i eigarorgan, eigarmøte i formannskapet m.m.
- Legg til rette for politisk eigarstyring av selskapa, og bidreg til å vidareutvikla kommunen sin eigarskapspolitikk gjennom årleg handsaming av eigarskapsmeldinga.
- Har ikkje instruksjons- og omgjeringssmynde overfor styret eller dagleg leiar i interkommunale selskap og aksjeselskap, og har med det ikkje ei formell rolle i styringa av dei kommunale selskapa.

Kontrollutvalet si rolle - utøving av tilsyn og kontroll

Kommunelova gjev kontrollutvalet ansvar for å sjå etter at det vert ført kontroll med forvaltninga av kommunen sine interesser i selskap mm. Denne bestemminga må sjåast i samanheng med kontrollutvalet si og revisor si innsynsrett i selskap som er heileigde av kommunar¹. Nærmare bestemmingar om korleis kontrollutvalet skal utøva ansvaret er skildra i kontrollutvalsforskrifta². Kontrollutvalet er mellom anna pålagt å utarbeida ein plan for selskapskontroll for å føra kontroll med kommunen sine eigarinteresser.

¹ Innsynsretten er regulert i § 80, og omfattar Interkommunale selskap (IKS), interkommunalt samarbeid (KL § 27) og aksjeselskap som er heilt ut eig av kommunar og fylkeskommunar. I selskap som er deleigd av kommunar og fylkeskommunar (dvs med private eller statlege interesser) kan innsynsrett avtalast.

² Forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar av 15.06.04 har eit eige kapittel 6 som omhandlar selskapskontroll.

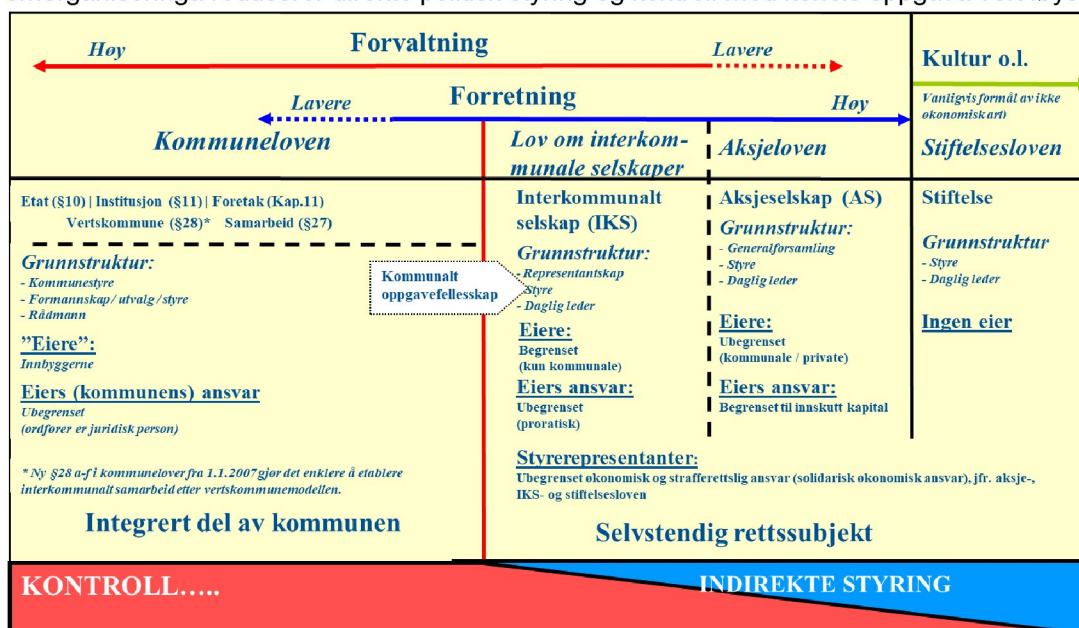
4. Definisjonar

4.1. Ulike selskapsformer

Motivet for å etablere eigne selskap kan vera fleire:

- auka forretningsvis kompetanse og styringa på visse område (politisk motivert/ samfunnsøkonomisk motivert).
- avgrensa den økonomiske effekten av eit tiltak for andre kommunale aktivitetar (finansielt motivert/ effektivisering av tenesteproduksjon).
- avgrensa økonomisk ansvar for kommunen ved å organisere tiltak utanfor ordinær kommunal drift (finansielt motivert/ effektivisering av tenesteproduksjon).
- avgrensa økonomisk ansvar eller effektar av samarbeidstiltak med andre kommunar/fylke (regionalpolitisk posisjonering).

Når heradet skipar eit selskap som skal ta hand om kommunale oppgåver er det eit dilemma at omorganiseringa reduserer direkte politisk styring og kontroll med korleis oppgåva vert løyst.

Figuren viser dei ulike kommunale styringsformene og grad av styring.

Når kommunen etablerer eit nytt selskap vert aktiviteten i større grad fristilt. Kommunen gjev slepp på tradisjonell form for forvaltningsstyring, og styring må skje i samsvar med rammer som følgjer til dømes av selskapslovgevinga. For å kompensere for ulemper med redusert direkte styring, er styring gjennom eigarstrategiske dokument med mål og forventningar eit viktig verktøy.

Kommunen står fritt til val av selskapsform, så langt det ikkje fylgjer avgrensingar i lover og forskrifter for oppgåveområdet. Når vedtak om val av selskapsform er gjort, må eigarskapen utøvast gjennom selskapet sitt eigarorgan og i samsvar med eigardokumenta. Heradsstyret si eigarstyring fylgjer så av vald selskapsform.

Kommunale føretak (KF) går inn i kommunen sine årshjul for budsjettering og rapportering. Budsjettarbeidet i føretaka skal vera tilpassa framdriftsplanen til Voss herad for årleg rullering av økonomiplanen. Styrehandsama forslag skal fremjast som ein del av rådmannen sitt forslag til årsbudsjett og økonomiplan. Heradsstyret fattar vedtak om økonomiske rammevilkår og investeringsbudsjett for kommunale føretak. Den faste rapporteringa frå kommunale føretak til eigar skjer gjennom tertialrapportar og årsrekneskap/årsmelding. Dagleg leiar/styreleiar fremjar sak på rapportering til politisk sekretær. Styret må i samband med tertialrapporteringa fremja konkrete forslag om endringar i dei vedtekne drifts- og investeringsrammene dersom dette vert vurdert som nødvendig. For kommunale føretak er heradsstyret føretaket sitt øvste organ.

For **kommunalt oppgåvefelleskap/ interkommunale selskap (IKS)** vert eigarskapen utøvd i representantskapet. I **aksjeselskap (AS)** er generalforsamlinga føretaket sitt øvste organ. **Stiftingar** er sjølv eigande. Det betyr at kommunen ikkje kan utøva eigarskapsmynde direkte. Dei kommunale interessene må utøvast gjennom vedtektene og gjennom dei styremedlemane som er valde av kommunen. Når det gjeld organisasjonsformene **Samvirke SA** og **Foreining** er også dei «sjølv eigde» og det er årsmøtet som har øvste mynde. Heradsstyret kan difor ikkje utøva direkte styring utover det som eventuelt står i vedtektene. «Styringa» må først og fremst skje gjennom dei representantane kommunen peikar ut i styrande organ. Avvikling av samvirket eller foreininga er styrt av vedtektene og årsmøtet.

Generalforsamling og representantskapsmøte i aksjeselskap og interkommunale selskap/ kommunalt oppgåvefelleskap vert normalt gjennomført i perioden mai – juni. Innkalling med relevante sakspapir skal vera kommunen i hende seks veker innan møtedato for å sikra god førebuing frå kommunen si side.

4.2. Utbyte, avkastning og resultatmål

For kommunale selskap er primæroppgåva å driva lønnsamt og effektivt. For kommersielle verksemdar gjeld det å sikra ei god verdiutvikling bygd på forretningsvise prinsipp i eit langsiktig perspektiv. Forventningar til avkastning, utbyte og resultat skal vera ein sentral del av dialogen kommunen har med selskapa. For selskap som har andre spesifikt definerte mål enn reint forretningsvise, og som ikkje opererer i ein marknad, vil avkastningsforventningar kunne verta erstatta av andre mål, som for eksempel effektivitetsmål.

Selskap som både driv med konkurranseverksemd og i tillegg monopolverksemd skal som hovudregel skilje ut konkurranseverksemda for å unngå mistanke om moglegheitene for rolleblanding og kryss subsidiering.

Utbyte

Som eigar gjev Voss herad uttrykk for forventningar til utbyte frå eit selskap. Forventningar til utbyte skal reflektera kva kommunen meiner er rett balanse mellom utbyte og overskot som vert halde tilbake i selskapet (auka eigenkapital). Eit sentralt omsyn når utbytet vert fastsett, er at selskapet bør ha ein eigenkapital som er tilpassa mål, strategi og risikoprofil. Rådmannen arbeidar ut forventning til utbyte. I selskap der det er aktuelt med utbyte i tråd med vedteken eigarstrategi, vert det kommunisert til styret.

Avkastningsmål

Verdien av Voss herad sitt eigarskap er vesentleg. Kommunen har investert i og overført store verdier til selskap og føretak som me ventar medverkar til effektivisering av kommunen sin økonomi, og som gjev avkastning på investeringar.

Kommunen ynskjer ei positiv verdiutvikling av sine investeringar og eit viktig mål for slike selskap er at dei oppnår høg avkastning på investert kapital. Avkastningsmål er den avkastninga eigar kan forventa å få på sine investeringar over tid, i høve til risikoen knytt til investeringane.

Resultatmål

Ulike selskapsformer er valde for å realisera ulike føremål. I nokre tilfelle er det å ta vare på særskilte samfunnsoppgåver ei betre målsetjing enn reine resultatkrav. Kommunen sikrar då god eigarstyring gjennom å setja tydelege mål og resultatkrav til kvart selskap.

5. Prinsipp for god eigarskapsstyring

Prinsippa skal avklara roller og visa tydeleg retning for korleis kommunen skal opptre som eigar. Prinsippa kjem i tillegg til gjeldande lover på området. Vilkår kring eigarskapsstyring for det einskilde selskapet vert gjort i vedtekter, aksjonæravtalar eller eigarstrategiar.

Prinsipp for eigarskapsstyring i Voss herad

1. Kommunen sin eigarskap skal fremja samfunnsansvarleg forretningsdrift og berekraftig samfunnsutvikling. I selskap som kommunen har eigarinteresser i, skal all aktivitet kvila på same normer og etiske retningslinjer som for Voss herad. Kommuneplanen til Voss herad er tufta på FN sine berekraftsmål og selskapa våre skal arbeida for å dei FN berekraftsmåla som er relevante for dei.
2. For dei selskap og eigardeler kommunen som eigar finn det relevant, skal eigarstrategiar utarbeidast. Selskapsvise eigarstrategiar skal gje klare og langsiktige mål for selskap/føretak. Styret er ansvarleg for at måla vert realiserte.
3. For selskap som opererer i ein marknad skal det setjast opp utbytte- og avkastningskrav. For selskap som har andre spesifikt definerte mål, vil avkastningsforventingar verta erstatta av andre mål.
4. Styret skal ha ein uavhengig kontrollfunksjon. Voss herad fremjar sine interesser overfor selskap gjennom generalforsamling, representantskap og eigarmøte.
5. Godtgjersle til styra i selskapa skal vera på eit moderat nivå, men høgt nok til at det fremjar verdiskaping og er rimeleg ut i frå styret sitt ansvar, kompetanse, tidsbruk og kompleksiteten i arbeidet.
6. Lønnsnivået for leiar i selskap der kommunen eig ein vesentleg del, skal liggja på eit konkurransedyktig nivå men ikkje vera lønnsleiande.
7. Kapitalstrukturen i eit selskap skal vera tilpassa føremålet med eigarskapen og selskapet sin aktuelle situasjon.
8. Det skal nyttast valkomité i samband med val av medlemmer til styra. Styret skal vera kjenneteikna av kompetanse, kapasitet og mangfald ut frå eigenarten til selskapet/føretaket og kommunen sine mål med eigarskapen.
9. Det skal vera opne forhold omkring eigarskapen til Voss herad og aktiviteten i selskapa.
10. Voss heradsstyre har både eit tilsyn- og kontrollansvar for å sikra at kommunen når måla sine, at regelverket vert etterlevd og at det vert teke etiske omsyn. Tilsyn/kontroll vert utført gjennom blant anna rekneskapsrevisjon, forvaltingsrevisjon og selskapskontroll.

5.1. Styret si rolle og ansvar

Styret utøvar ein uavhengig kontrollfunksjon. Voss herad fremjar sine interesser overfor selskapa gjennom generalforsamling, representantskap og eigarmøte.

Val av styre

Styret har ansvar for forvaltning av selskapet. Styret syt for organisering, tilset leiar og fører tilsyn med dagleg leiing og selskapet generelt. Styret har ansvar for å følgja opp forventningar frå eigar til selskapet, i den samanheng legg eigar til grunn at styret greier ut om eventuelle avvik. Val av kompetent styre er avgjerande for best mogeleg forvaltning av verdiane i eit selskap, og er ei prioritert oppgåve frå kommunen si side.

Kunnskap må ofte arbeidast opp gjennom aktivt styrearbeid. For å skapa godt fungerande styre ynskjer Voss herad kontinuitet i styrearbeidet. Det vil sikra at opparbeida kompetanse ikkje forsvinn.

Styret skal som kollegium ha erfaring og kompetanse innanfor følgjande område:

1. Kunnskap om aktiviteten i selskapet, under dette føremål, organisering, historie, forretningsområde, lover/forskrifter, strategi, avtalar m.m.
2. Bransjekunnskap, under dette kunnskap om trendar og utviklingstrekk i bransjen og kunnskap om konkurrerende verksemdar.
3. Spesialkompetanse og erfaring innan område som juss, økonomi/finans/rekneskap, risikostyring, marknadsføring, HMS, tekniske fag mv.
4. Leiarerfaring og kompetanse knytt til organisasjonsvise endringsprosessar.
5. Kompetanse og erfaring knytt til offentlig forvaltning.
6. Kompetanse og erfaring knytt til styrearbeid.
7. Kjønnssvis balanse³
8. Ved val til styre, uansett selskapsform, vert styremedlem normalt valt for ein to-årsperiode i samsvar med hovudregelen i aksjelova.

Samansetning av styre/ representantskap

Heradsstyret vel kommunen sine representantar etter innstilling frå heradsstyret si valnemnd. Valnemnda skal nytta heradet sin database for styrekandidatar til kommunale verv i arbeidet med å finne relevante nye styremedlemmer. I si innstilling må valnemnda ta omsyn til selskap sine kompetansebehov i styret.

For interkommunale selskap/ kommunalt oppgåvefelleskap er det etablert ei ordning med valkomité. Tilsvarende ordning er ikkje fullt ut gjennomført for aksjeselskap. Valkomitear kan vera eit nyttig organ for å få fram kandidatar, og det vil vera naturleg å bruka valkomité ved val av styremedlemer til aksjeselskap. Valkomiteen har ansvar for å levera eit grunngjeve framlegg til eigarorganet om kandidatar til styret for eit selskap.

Val av styre for interkommunale selskap skjer i representantskapsmøta vanlegvis i april/mai. Aksjeselskap held sine ordinære generalforsamlingar med val, innan utgangen av juni. Val av styrerepresentantar til kommunale føretak skal som hovudregel gjennomførast på vårparten.

³ Voss herad skal arbeide for ei jamn kjønnsfordeling i styra dei vel styremedlemmar til. Voss herad skal til vanleg ha minimum 40 % frå kvart kjønn, og i dei tilfella der det ikkje går, skal begge kjønn vere representert. Voss herad skal prioritere balansert kjønnsfordeling, også i leiarposisjonar.

Der det vert utpeika vararepresentantar til styret, bør ordninga med numeriske vararepresentantar nyttast for å sikra kontinuitet og kompetanse i styret.

Godtgjersle til styret

Godtgjersle til styret i eit selskap bør vera utforma slik at det fremjar verdiskaping og verkar rimeleg ut i frå ansvar, kompetanse, tidsbruk og kompleksiteten i arbeidet. I aksjeselskapa og dei interkommunale selskapa/ kommunalt oppgåvefelleskap er det hhv. generalforsamling og representantskap som årleg tek stilling til storleiken på godtgjersla. Styregodtgjersle for kommunale føretak vert fastsett av heradsstyret.

Forventningar til styret

Styret har ansvar for at eit selskap vert forvalta i tråd med eigar sine interesser. Styret skal ta vare på den strategiske leiinga av selskapet innanfor dei rammene som er gjeve av eigar. Styret skal vera ein viktig diskusjonspartnar og støttespelar for leiinga i større saker, men må òg kunna utfordra dagleg leiar og verksemda på ein konstruktiv måte slik at det vert teke gode avgjerder. Styret må ha ei uavhengig rolle til leiinga og kontrollere leiinga på grunnlag av vedtekne målsetjingar.

Styret skal etablere følgjande rutinar:

- Fastsetja styreinstruks og instruks for dagleg leiar med særleg vekt på ei klar intern ansvars- og oppgåvefordeling.
- Gjennomføra eigenevaluering kvart år.
- Vurdera behovet for ekstern styreopplæring. Nye styremedlemar må få opplæring om ansvar, oppgåver og rollefordeling.
- Gjennomføra eigne styreseminar om roller, ansvar og oppgåver.
- Fastsetja ein årleg plan, medrekna møteplan, for arbeidet sitt med vekt på mål, strategi og gjennomføring.
- Jamleg gjennomføra gjennomgang av vedtekter og selskapsavtale for å halde desse aktuelle.
- Etablere faste rutinar for å handtera moglege habilitetskonfliktar.
- Fremja økonomiplan og årsbudsjett i samsvar med statlege og lokale føringar.
- Gjennom årsmeldinga gje ei samla oversikt av selskapet si styring og leiing.
- Senda kommunen innkalling til generalforsamling/ årsmøte seinast seks veker før møtedato.
- Registrera styremedlemmer i www.styrevervregisteret.no.

Opplæring og informasjon

Voss herad arrangerer opplæring i eigarstyring for folkevalde og styremedlemmer i kommunale selskap kvar valperiode. Dei einskilte selskapa har ansvar for supplerande opplæring i rolla som styremedlem.

Gildskap og politisk representasjon i styra

Voss herad skal vere restriktiv med å ha ordførar og varaordførar i selskap der dei også kan utgjera generalforsamlinga. Rådmann, kommunalsjefar og einingsleiarar skal som utgangspunkt ikkje kunna vere styremedlem i selskapa. Voss herad vil praktisere ei strengare ordning for ugildskap enn det forvaltningslova legg opp til. I tilfelle der politikarar som er styremedlem i verksemdar som er unnateke reglande for ugildskap etter § 6,1 ledd, e i forvaltningslova, vil dei etter dette regelverket vere ugilde.

6. Samfunnsansvar

Verksemder har ei viktig samfunnsrolle og påverkar samfunnsutviklinga og nærmiljøet som dei opererer i. Voss herad utøver sitt samfunnsansvar gjennom bl.a. etiske retningslinjer, overordna arbeidsgjevarpolitikk og ulike miljøtiltak. Når det gjeld aksjeselskap og interkommunale selskap, er det styret i selskapa og føretaka som har ansvar for å ta hand om samfunnsansvaret. Gjennom vedtekne eigarprinsipp har kommunen klare formuleringar om at alle selskap skal ta eit samfunnsansvar og Voss herad som eigar legg til grunn at alle styre tek samfunnsansvar og at det er integrert både i dagleg drift og i strategiar.

Samfunnsansvaret handlar om å ta sosiale og miljømessige omsyn ut over det som er pålagt ved lov. Selskapa skal utvikla eigne haldningar på område som etikk, førebygging av korrupsjon, miljø, likestilling og integrering. Opne forhold omkring kommunen sitt eigarskap er viktig av demokratiske omsyn. Alle viktige saker som handlar om endringar i kapital, mål eller har budsjettkonsekvensar skal leggjast fram for heradsstyret. Voss herad vil i årsmeldinga visa ei oversikt over samla portefølje av selskap og det skal vera nøkkeltal for kvart selskap.

I tillegg til det generelle ansvaret, er det nokre forhold som kommunen legg vekt på i dialog med selskap og som kommunen ventar at styret tek med i sine vurderingar:

Arbeidsgjevarpolitikk

Arbeidsgjevarpolitikken til Voss herad gjev føringar for korleis eit selskap skal gjennomføra konkrete tiltak innan HMS, lønnspolitikk, rekruttering, leiarutvikling, mangfald og inkludering, kompetanseutvikling m.m. Kommunen legg til grunn at alle selskap har ein god arbeidsgjevarpolitikk og at denne vert følgt opp på ein systematisk og tillitsvekkjande måte.

Miljø

Voss herad forventar at alle selskap tek miljøansvar. Arbeid med miljøspørsmål i eit selskap må vera systematisk og dekkja heile verdikjeda i verksemda. Mål, gjennomføring og evaluering av miljøarbeid må koma fram. Selskap og føretak er ulike når det gjeld i kva grad dei påverkar ytre miljø. Dette vil nødvendigvis påverka kor omfattande rutinar og system dei ulike selskapa må utvikla for å sikra at verksemda tek nødvendige miljøomsyn.

Etikk

Kommunale selskap forvaltar fellesskapet sine ressursar. Forvaltinga skal skje på ein måte som samsvarar med befolkninga sine oppfatningar om rett og gale. Kommunane sitt omdøme er påverka av korleis ein forvaltar samfunnsansvaret sitt gjennom bedriftene sine. Etikk er ein viktig del av å driva eit selskap, fordi dei etiske haldningane legg grunnlaget for korleis ein faktisk handlar. Etiske retningslinjer bør derfor utarbeidast i dei einskilde selskap. Retningslinjene bør diskuterast og eventuelt reviderast årleg.

Korrupsjon

Voss herad ventar at selskap kommunen har eigardel i har nulltoleranse for korrupsjon. Strengt krav til opne forhold i eit selskap er effektivt verkemiddel mot korrupsjon. Kommunen er oppteken av at selskap som kommunen har eigarinteresser i, er opne om dilemma knytt til korrupsjon, interessekonfliktar og inhabilitet. Kommunen har reglar, rutinar og system som gjev styring og kontroll med kommunen si forvaltning av verdiane til fellesskapet.

7. Om oppfølging av selskapskrava

7.1. Eigarstrategiar

For selskap og eigardeler heradet finn det relevant, skal det utarbeidast eigen eigarstrategi. Kvar eigarstrategi skal definera kva forventningar heradet har til selskapet og innehalda strategiar og eigarkrav. Selskapet sine vedtekter/ selskapsavtale/ føremålsparagraf vil vera sentralt i utarbeiding av eigarstrategi. Politisk vedteken eigarstrategi vil sidan binda deltakarane i generalforsamling og representantskap.

For Voss herad vil vedtekne eigarstrategiar vera viktige styringsverktøy. Eigarstrategi legg grunnlag for aktiv oppfølging av verdiane som ligg i eit selskap. Strategien skal danna plattform for ein god styringsdialog og fastsetja mål og ein klar retning på kva eigarane vil med selskapet. Eigarstrategien kan regulera forhold som kommunikasjon med selskapet, informasjonsbehov, forventta avkastning, utbytteforventningar, strategisk retning og kjerneverksemd, mål, tvisteløysningar mellom eigarane m.m.

Eigarstrategiane er individuelle og vert tilpassa kvart einskild selskap. Alle eigarstrategiar skal vera forankra i heradsstyret.

Delt eigarskap gjev spesielle utfordringar knytt til samordning av ulike eigarinteresser. For selskap med fleire eigarar, er felles oppfatning av eigarstrategi viktig for å ta hand om ulike synspunkt. Eigarstrategi gjev felles haldningar til retning og utvikling av eit selskap. Eigarstrategi er eit viktig verktøy for å regulera eventuelle usemjer. Eigarstrategi kan også forplikta til å etablera forum på administrativt nivå der dei ulike interessene til eigarane vert drøfta og avklara for å unngå at det kjem ulike styringssignal til selskapet.

Følgjande føringar skal nyttast i samband med utarbeiding av dei enkelte eigarstrategiane:

- skal utformast slik at ein kan etterprøve om eigarkrava er innfridd eller ikkje.
- Mål og krav skal vera utfordrande og krevjande, men samstundes realistiske.
- skal vera føreseieleg for selskapet.
- skal gje selskapet fridom og sjølvstende til å realisera eigarane sine mål.
- skal vera tydeleg formulert og kommunisert til selskapet.

Oppfølging av selskapskrava vil skje i eigarmøte med selskapet, gjennom handsaming av eigarskapsmeldinga og gjennom førebuing og gjennomføring av generalforsamlingar.

7.2. Eigarskapsmelding

Eigarskapsmeldinga er del av kommunen sin eigarskapspolitikk og skal sikra nødvendige styringssignal til selskapa samt tydeleggjera politikarane sitt ansvar. Eigarskapsmeldinga vert laga med utgangspunkt i lover, retningslinjer og vedtekne kommunale styringsdokument samt innsamla informasjon frå dei selskapa som skal inn i eigarskapsmeldinga. Kva selskap/ føretak som skal inngå i den årlege eigarskapsmeldinga vil kunna variera, men skal som eit minimum omfatta aksjeselskap som heradet eig fullt ut.

Selskapa skal etter gjennomført generalforsamling eller liknande senda protokoll frå generalforsamlinga inkl. årsmelding til kommunen. Selskap som ikkje har lovpliktig rett til å utarbeida

årsmelding, skal utarbeida og senda inn årsrapport. All anna relevant informasjon knytt til punkt i eigarstrategi skal også sendast fram. Samla vil dette utgjera ein viktig del av kommunen si eigarskapsmelding.

Eigarskapsmeldinga skal vera eit:

- grunnlag for gjennomtenkt eigarskap og ansvar knytt til det.
- grunnlag for selskap til å driva aktivitet i tråd med strategi frå eigar.
- styringsgrunnlag for eigar og selskap når det skal gjerast konkrete val og vedtak.

Heradsstyret skal årleg handsama ei eigarskapsmelding som mellom anna inneheld:

- Oversikt over eigarinteresser.
- Formål med selskapa.
- Styresamansetting for selskapa.
- Generelle retningslinjer for dei kommunale selskapa.
- Vurdering av måloppnåing målt opp mot formål og styringsdokument.

7.3. Eigarmøte

Voss herad skal gjennomføra minst to eigarmøte med selskapa i løpet av valperioden. Voss herad skal i eigarmøta vera representert med formannskapet og rådmannen. Selskapet skal som minimum vera representert med styreleiar og dagleg leiar.

Eigarmøte med leiinga i selskap/føretak gjev formannskapet grunnlag for å kontrollera at desse driv verksemd på ein måte som byggjer under føremålet til selskapet/føretaket og kommunen sine mål med eigarskapen. Formannskapet gjev i eigarmøte signal til selskapsleiinga om kva kommunen som eigar er oppteken av.

8 Implementering og revidering

Rådmannen, avdeling for strategi og analyse har ansvar for å etablera og revidera dokument for eigarskapspolitikk.

9 Referansar og vedlegg

KS 21 anbefalinger for god eigarstyring:

https://www.ks.no/contentassets/fb95418a8bab40d69235844e212abb6f/ks-anbefalinger-eierstyring_digital.pdf

Dokument – ID

Utarbeidd av: Strategi og analyse/ gu

Godkjend av/dato:

Revidert:

Neste revisjon:

Saksnummer i 360 online: 20/03374-2